

नेपालको पहिलो

कृषि

Nepal's First Agriculture Weekly

साप्ताहिक

वर्ष ४ अङ्क ४६ २०७३ असार १३ गते सोमबार June.27, 2016 मूल्य रु.१०-

कृषिको लगानी पारदर्शि बनाऔं, परम्परागत होइन व्यवसायिक बनाउँ, कुराको खेती होइन, खेतीको कुरा गरौं ।

आगामी साता कृषि उद्यम सम्मेलन

पछिल्लो समयमा युवा जमातको आकर्षण कृषि क्षेत्रमा बढ्दै गईरहेको छ । सरकारले कृषिलाई प्राथमिकता दिन थालेपछि युवाहरूको आकर्षण पनि बढ्दै गएको हो । युवाहरूलाई लक्षित गर्दै कृषि विकास मन्त्रालयले केही वर्ष अगाडिदेखि युवा लक्षित कार्यक्रम नै सञ्चालन गर्दै आईरहेको देखिन्छ । युवाहरूको बढ्दो कृषि व्यवसायको आकर्षणलाई मध्यनजर गर्दै आगामी साता फोर एच नेपाल नामक संस्थाको अगुवाईमा दुईदिने युवा कृषि उद्यम सम्मेलनको हुन गईरहेको छ । कृषि व्यवसायमा संलग्न युवाहरूलाई कृषिका समस्या, युवा कृषकहरूले भेलेका समस्या तथा चुनौतीहरूसँगै अवसर तथा त्यसको समाधानका लागि बहसका रूपमा सो कार्यक्रम गर्न लागिएको आयोजक संस्था फोर एच नेपालले जनाएको छ । सो सम्मेलनमा मुलुकभरबा करीव दुईसय युवा कृषक तथा कृषि उद्यमीहरूको सहभागिता हुने समेत सो संस्थाले जनाएको छ । सो कार्यक्रम कृषि विभागमा रहेको सभाकक्षमा सञ्चालन हुने बताइएको छ । दुई दिनसम्म चल्ने सो सम्मेलनको असार २० गते विहान ९ बजे उद्घाटन गरिने भएको छ ।

कृषि मन्त्रीका पिपेलाई छ लाखको मोह

कृषि मन्त्री हरिबोल प्रसाद गजुरलेलका सरकारी निजी सचिवका रूपमा काम गरेर जिल्ला कृषि विकास कार्यालय जुम्ला सुरुवा भएर आएका कार्यालय प्रमुख भरतप्रसाद कंडेल आउन नपाउँदै विवाद गर्न थालेका छन् । अत्यन्तै विवादका बाबजुत पनि असार १८ गतेदेखि २० गतेसम्म खाद्य महोत्सव गरी जिल्लाको चालु आवको छ लाख बजेट भ्रुवाम्म पार्ने नियतमा कंडेल लागेका छन् ।

० पृष्ठ ३ मा

अनुदानको रकममा विदेश, अख्तियारको चासो

विश्व वैकले किसान लागि अनुदान तथा खाद्य सुरक्षा र पोषणका लागि दिएको रकमले सरकारी कर्मचारीहरू हतै जसो विदेशीएर करोडौं रुपैयां दुरुपयोग गरिरहेको आरोप लाग्दै आईरहेको छ । जुम्ला, डोल्पा, हुम्ला, कालिकोट, मुगु, जाजरकोट, बजाङ, बैतडी दार्चुला जस्ता खाद्य असुरक्षित भनिएका जिल्लाका लागि बहुदाताहरूको सहयोगमा सिो आयोजना सञ्चालन भईरहेको छ ।

० पृष्ठ ५ मा

पशुपन्ठी विकास मन्त्रालयबाट ल्यापटप गायव

सुरक्षा निकायले सिंहदरबार असुरक्षित भएको महशुस गरिरहेका बेला विहीबार दिउंसो पशुपन्ठी विकास मन्त्रालयबाट ल्यापटप चोरी भएको छ । कार्यालय समयमा नै कार्यकक्षबाट ल्यापटप चोरी हुनुलाई कसरी बुझ्ने ? कृषि विकास मन्त्रालयबाट विभाजन भएको पशुपन्ठी विकास मन्त्रालय कृषि विकास मन्त्रालय कै पाचौं तल्लामा रहेको छ ।

० पृष्ठ ७ मा

कृषि यान्त्रिकरण : अनुदानका नाममा कमिशन

- ० प्रत्येक जिल्लामा किसानहरूलाई यान्त्रिकरणमा जोड दिँदै जिल्ला कृषि विकास कार्यालयहरू मार्फत अनुदानमा पावर टिलर तथा मिनी टिलर वितरण गरिँदै आईरहेको छ ।
- ० किसानहरूलाई उपलब्ध गराइएका पावर टिलर तथा मिनी टिलरहरू बजारमूल्य भन्दा बढी मूल्यांकन गरिएको देखिन्छ ।
- ० निश्चित कम्पनीहरूसँग मिलेमतोमा प्रति पावर टिलर १० देखि २० हजारसम्मको कमिशनको खेल खेलिएको किसानहरूको आरोप छ ।
- ० किसानहरूलाई उपलब्ध गराईएका पावर टिलरहरूमा प्रयोग गरिएका पाटपूजाहरू कमसल र गुणस्तरहीन प्रयोग गरिएका भेटिएका छन् ।

वांकी पेज ७ मा

बि.टि.एल्. कम्पनीका पावर टिलर तथा मिनी टिलरबाट खेती गरौं, कम खर्चमा अत्यधिक उत्पादन बढाऔं ।

Power-Tiller

Mini-Tiller

IMPELLER AERATORS

COMBINE RICE MILL

CORN THRESHER

RICE & WHEAT THRESHER

CHAFF CUTTER

BYL
BYL Trade Pvt. Ltd.

Dhobighat, Lalitpur, Nepal (Near to Mega Hospital)
Ph.No.01-5153094 Fax: 01-5153209
E-mail: btitradeprivtltd@gmail.com / www.btitrade.com.np

नेपालमा पाईने गाईका जातहरू

बासुदेव नाथ

नपुंसकहुन्छ भारी बोक्ने र खेत जोत्न प्रयोग गरिन्छ भने पोथीलाई भुमा भनिन्छ यो उत्पादनशील हुन्छ। यसले दैनिक ४ लिटर नाक र स्थानीय जातको वहरको कसवाट जन्मेको डिम्जो चोरी र याक र स्थानीय गाईको कसवाट जन्मेको लाई उराङ्ग चोरी भनिन्छ। शारीरिक तौल २२० के.जी. हुन्छ।

(ख) नेपालमा पाईने आयातित गाईका जातहरू :

१. जर्सि गाई : यसको उत्पत्ति बेलायतको जर्सि टापुमा भएको होको तौल ४५० के.जि. हुन्छ। प्रतिवेत दुध उत्पादन ५००० देखि ६००० लिटर सम्म हुन्छ।

२. होलिस्टीन फ्रिजियन : यसको उत्पत्ति नेदरल्याण्डको फ्रिजल्याण्डमा भएको हो। यो गाई

वढी दिइएको पाईन्छ। प्रतिकूल मौसम खप्न सक्ने, डांडाकांडामा पनि पाल्न सकिने, गर्मिमा पनि पाल्न सकिने, शारिसम्म पाईन्छ। पशु विकास फार्म, जिरी दोलखामा यो जातको गाई पालन गरिएको छ। ४. साहिवाल गाई : यसको उत्पत्ति पाकिस्तानको मन्टगोमेरीमा भएको हो। चाकलो निधार, छोटा खुट्टा, छोटा सिड पछाडी फर्केका, निकै ठुलो र लगभग एकतर्फ ढल्केको जुरो तथा माल भएको हुन्छ। यसको रंग रातो र हल्का खैरो हुन्छ। यो एशियाको राम्रो दुधालु गाई हो। साढेको तौल ५०० के.जी. र माउको तौल ३४० के.जी. हुन्छ। प्रतिवेत दुध उत्पादन १३५० लिटर हुन्छ।

५. रेड सिन्धी : यसको उत्पत्ति पाकिस्तानको सिन्धु प्रान्तमा भएको हो। यसको रंग रातो कालो, बोधो सिङ्ग भएको धेरै ठुलो जुरो तथा माल भएको, दडिलो शरिरीर निकै शान्त प्रकृतिको, फांचो ठुलो र तल भरेको हुन्छ। साढेको शारीरिक तौल ४५० के.जी. र माउको ३०० के.जी. सम्मको हुन्छ। औसत दुध उत्पादन प्रतिवेत १५०० देखि २२०० लिटर हुन्छ।

६. हरियाणा गाई : यसको उत्पत्ति भारतको हरियाणामा भएको हो। यसको रंग सेतो, लामा लामा खुट्टा, सलकक परेको जीउ, अत्यन्त बलियो शारीरिक वनावट, कसिलो र अग्लो शरिरीर हुन्छ। यसको गोरु जोत्न र गाडा तान्न निकै उपयुक्त हुन्छ। वयस्क गाईको तौल ५५० के.जी. हुन्छ। प्रतिवेत औषत दुध उत्पादन १००० लिटर हुन्छ। यस गाईलाई द्वि उद्देश्यीय गाई भनिन्छ।

१. अछामी गाई : यस गाईको उत्पत्ति अछाम जिल्लामा भएको भएता पनि वभाङ्ग, बाजुरा र डोटीमा समेत पाईन्छ। संसारको सबैभन्दा सानो मानिएको यस गाईलाई नौमुठे गाई पनि भनिन्छ। यसको रंग कालोदेखि सेतो, खैरो, खरानी, टाटेपाटे आदि हुन्छ। यसको उचाई १ मिटर भन्दा कम, शारीरिक तौल १२० देखि १५० के.जी. सम्म भएको, दानापानी कम खाने र रोग कम लाग्ने हुन्छ। यो करिव ४ वर्षको उमेरमा वयस्क भई ५ वर्षको उमेरमा पहिलो वेत व्याउछ। २२५ दिनको दुहुनो अवधिमा दैनिक औसत दुध उत्पादन १/४ लिटर दिएको पाईन्छ।

२. लुलु गाई : यस गाईको उत्पत्ति स्थान मुस्ताङ्ग भएता पनि डोल्पा र मनाङ्गमा समेत पाइन्छ। जुरो

नभएको, उच्च हिमाली भेगका सुख्खा चिसोमा पनि हुर्कन सक्ने, होचो कद, लामो पुच्छर, छोटा खुट्टा, बाक्ला रौ हुन्छ। यसको रंग कालो देखि सेतो सम्म विभिन्न हुन्छ। वयस्क भालेको शारीरिक तौल १५० देखि २२५ के.जी. सम्म हुन्छ भने माउको १२० देखि १६० के.जी. हुन्छ। यो करिव ३.५ वर्षको उमेरमा वयस्क भई ४.५ वर्षको उमेरमा पहिलो वेत व्याउछ। यसले १६५ दिनको दुहुनो अवधिमा दैनिक औसत दुध उत्पादन १.६ लिटर दिन्छ।

३. खैला गाई : यसको उत्पत्ति सुदूर पश्चिमान्चल क्षेत्रको पहाडी जिल्ला खासगरी बैतडी, डडेल्धुरा, डोटी भएको पाईन्छ। यो कम उत्पादन क्षमता भएको, सामान्य व्यवस्थापनमा पनि उत्पादन गर्न सक्ने, रिसालु स्वभाव, सिड सिधा र माथितिर फर्केको, शरिर बलियो भएकोले मालसमान बोक्न र खेत जोत्नको लागि उपयुक्त जात हो। अन्य स्थानिय जातका गाईहरू भन्दा ठुलो शरिर हुन्छ। यो ३.५ वर्षको उमेरमा वयस्क भई ४.५ वर्षको उमेरमा पहिलो वेत व्याउछ। यसको गर्भधारण अवधि २८८ दिनको हुन्छ। यसले ३०५ दिनको दुहुनो अवधिमा दैनिक औसत दुध उत्पादन २.५ लिटर दिन्छ।

४. पहाडी गाई : यो गाई मध्य पहाडको लागि उपयुक्त, प्राय कालो रंग, दूध उत्पादन क्षमता कम भएको, बिकट हावापानीमा हुर्कन सक्ने सानो कदको गाई हो। यो ४ वर्षको उमेरमा वयस्क भई ५ वर्षको उमेरमा पहिलो वेत व्याउछ। गर्भधारण अवधि २७५ दिनको

हुन्छ। यसले २४० दिनको दुहुनो अवधिमा औषत दैनिक दूध उत्पादन १.१ के.जी. हुन्छ। ५. तराई गाई : तराईको समथर भू भागको लागि उपयुक्त, प्राय सेतो रंग, दूध उत्पादन क्षमता कम भएको, मध्यम कदको, कन सिधा, बलियो र गर्मी हावापानीको लागि उपयुक्त गाई हो। यो ३.५ वर्षको उमेरमा वयस्क भई ४.५ वर्षको उमेरमा पहिलो वेत व्याउछ। गर्भधारण अवधि २९६ दिनको हुन्छ। यसले २४६ दिनको दुहुनो अवधिमा औषत दैनिक दूध उत्पादन २.१ के.जी. हुन्छ।

६. सिरी गाई : पूर्वी पहाडको, खासगरी ईलाम जिल्लाको उत्पादनशील गाई तर हाल लोप भई सकेको छ। पहाडको लागि उपयुक्त, कालो देखि सेतो रंग, दूध उत्पादन

क्षमता राम्रो भएको, चौडा र च्याप्टो निधार, कन सानो र अगाडि निस्क्रेको, थोरै माथी फर्केको तिखो सिड हुन्छ। यो ३.५ वर्षको उमेरमा वयस्क भई ४.५ वर्षको उमेरमा पहिलो वेत व्याउछ। गर्भधारण अवधि २९५ दिनको हुन्छ। यसले २६८ दिनको दुहुनो अवधिमा औषत दैनिक दूध उत्पादन ४.५ के.जी. हुन्छ।

७. याक : यो समुद्र सतहबाट ३००० देखि ४५०० मिटर उचाई सम्म सजिलै हुर्कन सक्दछ। यसको भालेलाई याक र पोथिलाई नाक भनेर चिनिन्छ। यसको दूध उत्पादन क्षमता कम भएपनि घृताडस ६.६ प्रतिशतसम्म हुन्छ। यसको रंग काध सिधा, रौ लामा, सिङ्ग तिखो, लामो र बलियो, अत्यधिक चिसो सहन सक्ने क्षमता भएको, यो करिव ३ वर्षको उमेरमा वयस्क भई ४ वर्षको उमेरमा पहिलो वेत व्याउछ। गर्भधारण अवधि २५२ देखि २५५ दिनको हुन्छ। नाकलाई व्याएको दुई महिना सम्म दुहिदैन नवजात बाछाको लागि छोडिन्छ र त्यसपछि मात्र दुहिन्छ। यसले १६७ दिनको दुहुनो अवधिमा औसत दैनिक दूध उत्पादन १.३ के.जी. हुन्छ। याक र नाकको अधिकतम वयस्क शारीरिक तौल क्रमशः औषत ३५५ र ३२५ के.जी. हुन्छ।

चौरी गाई : यो नेपालको उच्च पहाडी क्षेत्रमा ९ हजार देखि १५ हजार फिट सम्म पालन गरिन्छ। शुद्ध जातको भालेलाई याक र पोथिलाई नाक भनिन्छ भने वर्णशंकरलाई चौरी भनिन्छ। चौरीको भालेलाई भोपा भनिन्छ यो

असारको अन्त्यमा अनुदान ?

चालु आर्थिक वर्षको करीव अन्त्य आईपुगेपछि विनियोजित बजेट सिध्याउने तरखरमा कृषि विकास मन्त्रालय लागेको देखिन्छ। चालु आर्थिक वर्षमा सम्पन्न गर्नु पर्ने क्रियाकलापलाई किन असारको अन्त्यमा गर्ने प्रपञ्च रचिएको छ भन्ने विषय खोजी गर्नु पर्ने विषय भने होइन। यो विषय विगतका वर्षहरूलाई हेरेरै अनुमान लगाउन सकिने विषयमा हो।

यतिखेर कृषि विकास मन्त्रालयले नै विभिन्न शीर्षकका नाममा नीतिगत रूपमा नै भ्रष्टाचारको गन्ध आउने गरी भटाभट संस्थाहरूलाई अनुदान रकम बाँड्नका लागि सम्भौता गर्ने क्रमलाई जारी राखेको छ। यो पक्कै पनि कृषि विकासका लागि हो भनेर भन्न सक्ने अवस्था छैन। कृषि विकास मन्त्रालयले किसानका लागि भन्दा पनि शक्तिका नाइकेहरूको पुजारी भै धुप नैवद्य पस्कने काम गरिरहेको छ। किसानका नाममा आउने अनुदान रकम भागबण्डमा वितरण गर्ने कार्य गरिरहेको छ। यसलाई तत्काल नरोक्ने हो भने कृषि विकास मन्त्रालय भित्र हुने संस्थागत भ्रष्टाचारको जालो बुन्ने कामको शुरुवात हुने छ।

कृषि विकास मन्त्रालयको कुनै पनि महाशाखाबाट वितरण गरिनु पर्ने अनुदान रकम वितेका एघार महिनासम्म वितरण नगरी असारको अन्त्यमा वितरण गरेर केवल भारत प्रगति देखाउने काम बाहेक अरु केही हुन सक्छ ? यसरी भारत प्रगति देखाउने नाममा राज्य कोषको दुरुपयोग गर्ने अधिकार मन्त्रालयक उच्चअधिकारीहरूलाई छ ? कतिपय उच्च अधिकारीहरूको कुरा सुन्ने हो भने कृषि उत्पादन बृद्धि गर्नका लागि वितरण गर्न लागिएको सो रकम तेस्रो चौमासिक अन्तर्गत विनियोजित बजेट हो। यदि तेस्रो चौमासिककै कार्यक्रम भएपनि किन असारको अन्त्यमा उपलब्ध गराउन लागिएको हो प्रश्न चिन्ह खडा भएको छ। विगतका वर्षमा पनि यसैगरी असारको अन्त्यमा उपलब्ध गराइएको अनुदानको रकम मिलेमतोमा नै भ्रवाम पार्ने काम बाहेक अरु उपलब्धि भएको मन्त्रालयमा रेकर्ड देखिदैन।

अहिले फेरि उही कुरा दोहोरिदै छ। योजना महाशाखा मातहतमा संस्थागत सहयोगका नाममा साढेदुई करोड वितरण गरिदै छ भने खाद्य सुरक्षा तथा वातावरण महाशाखा मार्फत पनि एक करोड पच्ची लाख वितरण गर्नका लागि सम्भौता समेत भईसकेको देखिन्छ। भने सोही महाशाखा मार्फत अर्बौं केही करोड असारभित्रै वितरण गर्ने तयारी गरिएको छ। कृषि विकास मन्त्रालयले पछिल्लो समय बजेट फ्रिज हुनु भन्दा मिलेमतोमा नै बाँड्नु उपयुक्त देखिरहेको छ। राज्यकोषबाट वितरण गर्न लागिएको करोडौं रुपैयांको दुरुपयोग रोक्ने काममा सम्बन्धित सरोकारवाला निकाय अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले हात हालिहाल्नु पर्ने बेला भएको छ।

आफ्नै सूचना

नेपालको पहिलो कृषि साप्ताहिकका रूपमा प्रकाशित कृषि साप्ताहिकमा तपाईंका क्षेत्रमा भए/गरेका कृषि क्षेत्रसँग सम्बन्धित सूचना/समाचार वा लेख/रचनाहरू छनू भने हामीलाई बिहिवारभित्र पठाउनुहुन अनुरोध गरिन्छ।

सम्पर्क

कृषि साप्ताहिक, पुतलीसडक
इमेल : sajnepal@gmail.com
web: www.krishionline.com

कृषि मन्त्रीका लिए जुम्ला कृषि कार्यालयका हकिमलाई छ लाखको मेह

जुम्ला । कृषि मन्त्री हरिबोल प्रसाद गजुरलेलका सरकारी निजी सचिवका रुपमा काम गरेर जिल्ला कृषि विकास कार्यालय जुम्ला सुरुवा भएर आएका कार्यालय प्रमुख भरतप्रसाद कंडेल आउन नपाउँदै विवाद गर्न थालेका छन् । जुम्लामा सुरुवा भए पनि लामोसमय मन्त्रीके पिपेका रुपमा काजमा मन्त्रालय बसेका काडेल यतिखेर आर्थिक वर्षको अन्त्यमा जिल्लाको बजेट जसरी हुन्छ सिध्याउने नियतले अगाडि बढेपछि जिल्ला कृषि कार्यालय मै बदनाम हुन थालेका छन् । जुम्ला जिल्ला वर्षेनी स्थानीय वालीको उत्पादन, प्रवर्द्धन तथा वजारीकरणका लागि भन्दा खाद्य महोत्सव आयोजना गर्दै आएपनि खासे उपलब्धी हुन सकेको छैन । अधिल्ला वर्षको सिकाई उपलब्धीका वारेमा स्पष्ट रुपमा अभिलेखिकरण नगरी कार्यक्रम सकाउने नाममा आउंदो असार १८ गतेदेखि २० गतेसम्म खाद्य महोत्सव गरी जिल्लाको बजेट भ्रवाम्मा पार्ने नियतमा कंडेल लागेका छन् ।

जिल्लामा प्रमुखको जिम्मेवारी पाएपछि १० दिनपनि कार्यालय नबसेका कंडेल कृषि मन्त्रीके शक्तिको आडमा केही दिन अगाडि मात्र फिलिपिन्स पुगेका थिए । अहिले उनी चालु आर्थिक वर्षको विनियोजित बजेट फ्रिज हुन नदिन मनलाग्दो ढंगले वर्षको अन्तिम समयमा विभिन्न कार्यक्रम गर्ने तयारीमा जुटेका छन् ।

यस वर्षमा खाद्य महोत्सवको आयोजना गर्ने तयारी भईरहेका यहाका किसानले खाद्य महोत्सवको अर्थ नहरेको बताउंदा पनि कंडेल भने जसरी भएपनि खाद्य महोत्सव मनाउने तयारीमा जुटेका छन् ।

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय जुम्लाले यहि असार १८ देखि २० गते सम्मका लागि खाद्य महोत्सवको तयारी गरिरहेको बेला किसानबाट अत्यधिक असन्तुष्टी व्यक्त गरिरहेका छन् । जिल्ला कृषि विकास कार्यालय जुम्लाका प्रमुख भरतप्रसाद काडेलले खाद्य महोत्सव सञ्चालनका लागि गैर जिम्मेवार तर्क पेश गरेको आरोप स्थानीयले लगाएका छन् । प्रमुख कंडेलले खाद्य महोत्सव सञ्चालनका लागि आयोजित बैठकमा एक दुई वर्षमा खाद्य महोत्सव मनाउंदैमा उपलब्धी मापन गर्न नसकिने र अझै पाच वर्षसम्म मनाउंदै गएपछि उपलब्धी देखिने भनेपछि वैकठमा उपस्थित सञ्चारकर्मीले विरोध जनाएका थिए ।

गत वर्षमा सञ्चालन भएका खाद्य महोत्सवको समिक्षा गरेर समस्या, उपलब्धी, सिकाईका वारेमा जानकारी नहुदासम्म खाद्य महोत्सव सञ्चालनको कुनै अर्थ नरहने सञ्चारकर्मीहरूले बताए । कृषिसंग सरोकार राख्ने निकायसंगको छलफलका क्रममा प्रमुख निकै स्मार्ट देखिएको भन्दा मुस्कान सहितको सेवाको भावनाले अधि बढ्नु पर्नेमा जोड दिएका छन् । जिल्ला कृषि विकास कार्यालय जुम्लाका योजना अधिकृत वालक राम देवकोटाले स्थानिय वालीको उत्पादन प्रवर्द्धन तथा वजारीकरणका लागि खाद्य महोत्सव आयोजनाको तयारी भईरहेको बताएका छन् । उनले भने स्थानिय मौलिक वालीहरूको संरक्षण प्रवर्द्धन तथा उत्पादनका लागि प्रोत्साहन गर्न स्थानिय वालीमा आधारित रेष्टुरेण्ट उद्योगहरूलाई प्रोत्साहन गर्न खाद्य महोत्सव आयोजना गर्न लागेको बताए । उनका अनुसार यो वर्षको खाद्य महोत्सवमा जिल्ला भरीका किसानलाई सहभागि गराईने छ । कृषिसंग सरोकार राख्ने सबै निकायको समन्वयका आधारमा अधि बढ्ने तयारी भईरहेको छ । आफ्नो कार्यक्रम अनुसारको बजेट सकलन भई खाद्य महोत्सवको तयारी भएको हो । खाद्य महोत्सवको लागि भण्डे ६ लाख रुपैया आवश्यक पर्ने कृषि कार्यालय बताउछ ।

महोत्सवमा विस्थापित हुन लागेको खाद्य वाली प्रदर्शनी हुनुका साथै स्थानिय वाली वाट बनेका विभिन्न परिकारहरू राखिने भएको हो । स्थानिय बालि चिनो, कागुनु, फापर, मासै लगाएत बालिको बिउ तथा खाद्य परीकार प्रदर्शन गर्नुका साथै धामि नाच, सडक नाटक, हुड्के नाच, डेउडा लगायत सांस्कृतिक कार्यक्रम पनि गरीने भएको छ । रैथाने बालिको उत्पादन तथा उपभोगमा जोड दिने र कृषकलाई स्थानिय परीकार बनाउनुका साथै खाने बानिमा परीवर्तन ल्याउने उदेश्यले मेलाको आयोजना गर्न लागिएको आयोजक सरकारी तथा गैर सरकारी कार्यालयले जनाएका छन् । -डिबी बुढा

पहाडमा रोपाइ शुरु, तराईमा व्याड राख्दै

सुर्खेत । मध्यपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रका पहाडी जिल्लाहरूमा धान रोपाइ शुरु भएको छ । छिटपुट रुपमा भरेको वर्षातले यो वर्ष कृषकहरूले जेठको अन्तिम सातादेखि नै धान रोपन शुरु गरेका हुन् । पहाडका ७ र हिमालका ५ जिल्लामा जेठको अन्तिम साताबाट धमाधम धान रोपन थालिएको छ । प्युठान ५० र जाजरकोटमा ४५ प्रतिशत रोपाई भएको क्षेत्रीय कृषि निर्देशनालयका प्राविधिक सहायक पूर्ण थापाले बताए । जेठ महिनाको मध्य सातादेखि शुरु भएको वर्षात अझै कायम रहे पहाडी र हिमाली क्षेत्रमा असार पहिलो सातासम्म धान रोपाई सकिने आकलन थापाको छ । 'हिमाल र पहाडमा छिटो रोपाई हुने गरेको बताएका थापाले तराईमा भने असार दोस्रो साताबाट धान रोपन शुरु हुने जानकारी दिए । कुल १ लाख ८६ हजार २२९ हेक्टर क्षेत्रफलमा धान खेती हुने मध्यपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रका कृषकहरू भने धान रोपने तयारीमा छन् । तराईका ३ जिल्ला बाके, बर्दिया र दाङमा भने धानको व्याड राख्ने काम जारी छ ।

अधिल्लो वर्ष भन्दा यो वर्ष प्रयाप्त वर्षात हुदा कृषकले धान रोपन थालिसकेको निर्देशनालयका प्राविधिक सहायक थापाको भनाई छ । 'हिमालदेखि तराईसम्म समान वर्षा

भएको छ' थापाले भने, 'गत वर्ष बाभ्रै रहेका जमिन पनि यो वर्ष कृषकले जोत्न र खन्न थालेका छन् ।' मध्यपश्चिमाञ्चल हिमाली र पहाडीभन्दा तराईका तीन जिल्लामा बढी धान खेती हुन्छ । यसमध्य बर्दियामा ५२ हजार, दाङमा २८ हजार पाचसय र बाकेमा ३६ हजार पाचसय हेक्टरमा धान खेती हुने गरेको सरकारी तथ्याङ्क छ ।

अझै पनि मध्यपश्चिमाञ्चल सबै जिल्लाहरूमा प्रयाप्त सािचाई नपुगेकाले कतिपय कृषक भने आकाशे पानीको भर पर्नु परेको थापा बताउछन् । कुल धान उत्पादन हुने क्षेत्रमध्ये १ लाख १६ हजार २३४ हेक्टर क्षेत्रफलमा सािचाई सुविधा छ । तर ६९ हजार ९९५ हेक्टर क्षेत्रका कृषक भने प्रयाप्त आकाशे पानी कुनै पनि अवस्था छ ।

हालसम्म सबैभन्दा बढी बर्दियामा सािचाई सुविधा पुगेको जिल्ला हो । बर्दियामा ४२ हजार, दाङमा १८ हजार ७८० र बाकेमा १५ हजार हेक्टर सिंचित क्षेत्र हो । पहाडी जिल्ला मध्य दैलेखमा ७ हजार ९९७, सल्यानमा ६ हजार २७४, प्युठानमा ५ हजार ५६०, सुर्खेतमा ४ हजार सातसय, रोल्पा ३ हजार ९३१, रुकुममा २ हजार ७५० र जाजरकोटमा २ हजार ५६२ हेक्टर सिंचित क्षेत्र रहेको निर्देशनालयका थापाले जानकारी दिए । यता हिमाल पाच जिल्ला मध्य बाढेमास पानीको सुविधा भएका जिल्ला मध्य जुम्ला

भापा जिल्लामा चैते धानको उत्पादन बृद्धि

भापा । यस वर्ष कृषि विकास मन्त्रालयले चैतेधान मिसन चलाएको भएपनि अन्य जिल्लामा भन्दा भापा जिल्लामा भने यस वर्ष चैते धानको उत्पादन बढेको छ । जिल्लामा चैते धान हल्दिनाथको उत्पादन परीक्षण गर्दा एक बिगाहामा १२८ मन फलेको वरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत मेघनाथ तिमल्सेनाले बताएका छन् । अहिले चैते धान अहिले भित्रचाउने बेला भएको छ ।

किसानले बजार मूल्य राम्रो नपाएपछि चैते धान किसानहरूकै घरमा भण्डारण गर्न समस्या भएको छ । उत्पादन गरेको धान घरमा कृहिने समस्याले कृषक चिन्तित बनेका छन् । यस वर्ष जिल्लामा १९ हजार सात सय हेक्टर जग्गामा चैते धान लगाइएको छ भने औषत उत्पादकत्व ४.६ मेट्रिक टन रहेको छ ।

पहिलोमा पर्छ । जुम्लामा २ हजार ८३९, सुगमा १ हजार ८७५, कालीकोटमा १ हजार ४८०, हुम्लामा २८४ र डोल्पामा २०२ हेक्टर क्षेत्र मात्रै सािचाई पुगेको क्षेत्र हो । डिलप्रसाद शर्मा

सल्यान जिल्लामा बढ्दै छ प्लाष्टिक भित्र तरकारी खेती

सल्यान । गरे के हुन्छ भन्ने उखानलाई अहिले सल्यान जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले प्रमाणित गरेर देखाईदिएको छ । चालु आर्थिक वर्षभित्र तरकारी उत्पादनका पकेट क्षेत्रहरू विस्तार गरी तरकारी उत्पादन बृद्धि गरी जिल्लालाई तरकारीमा आत्मनिर्भर बनाउन सफल भएको छ । जिल्लाको कपुरकोटलाई विगतदेखि तरकारी उत्पादनको मुख्य क्षेत्रका रुपमा परिचित हुँदै आएको छ ।

जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले प्लाष्टिक घरमा बेमोसमी तरकारी खेतीलाई प्राथमिकतामा राखि विभिन्न कार्यक्रमहरू समेत सञ्चालन गरिरको जिल्ला कृषि विकास कार्यालय सल्यानका वरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत टेकप्रसाद लुङ्गटेल बताउंछन् । उनका अनुसार तरकारी उत्पादनका पकेट क्षेत्रका रुपमा कपुरकोट, टुनीबोट, लुहाम, काभ्रा, संधारमूल, श्रीनगर, बरला, पटारे थारुमार, शिवरथ, रामपुर सल्लो मुख्य रुपमा चिनिदै आएका छन् । जुन गाविसहरूबाट उत्पादन भएको तरकारीले जिल्लाको मागलाई पूरा गरी बाहिरी जिल्लाहरूमा समेत निर्यात हुँदै आएको छ । जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले राप्ती रोड कोरिडोर लुहामदेखि लोरावाभसम्मको क्षेत्रलाई ११ वटा क्लस्टरमा विभाजन गरी प्लाष्टिक घरमा बेमोसमी तरकारी खेती अभियान नै चलाईरहेको लुङ्गटेलले कृषिलाई बताए । सो अभियानका लागि चालु आर्थिक वर्षमा १० ड्ढा क २ हजार ७ सय प्लाष्टिक घर निर्माण गरी गोलभेंडा खेती भईरहेको समेत लुङ्गटेलले बताए ।

सिंहदरबार दिनप्रतिदिन असुरक्षित पशुपन्छी विकास मन्त्रालयबाट ल्यापटप गायव

काठमाडौं । देशको सबैभन्दा महत्वपूर्ण केन्द्र सिंहदरबार दिनप्रतिदिन असुरक्षित बन्दै गईरहेको छ । विगतदेखि नै सिंहदरबारभित्र रहेको विभिन्न मन्त्रालयका कम्प्युटर, ल्यापटप लगायतका जिन्सी सामग्रीहरू हराउंदै गईरहेका चर्चा नआएका पनि होइनन् । अत्यन्तै कडा सुरक्षाको घेराभित्र रहेको सिंहदरबारभित्र चोरी हुँदै जानु भनेको पक्कै पनि राम्रो संकेत

हो । सिंहदरबारभित्र प्रवेश गर्दा सर्वसाधारणले जति हैरानी व्यहोर्नु परेको हुन्छ । पहुंच भएका व्यक्तिहरूका लागि अत्यन्तै सहज रुपमा प्रवेश सुविधा रहने गरेको छ ।

सिंहदरबारभित्रका मन्त्रालयहरूबाट कसरी र किन जिन्सी सामग्री हराउने गर्दछन् वा चोरी हुने गर्दछ ? त्यसको जिम्मा सुरक्षा निकायले नै लिनु पर्दछ कि पर्दैन । विगत केही महिनादेखि मन्त्रालय भित्र चोरी बढ्दै गएको सुरक्षा निकायका अधिकारीहरूले

नै बताउंदै आईरहेका छन् । सुरक्षा निकायले सिंहदरबार असुरक्षित भएको महशुस गरिरहेका बेला विहीबार दिउँसो पशुपन्छी विकास मन्त्रालयबाट ल्यापटप चोरी भएको छ । कार्यालय समयमा नै कार्यकक्षबाट ल्यापटप चोरी हुनुलाई कसरी बुझ्ने ? कृषि विकास मन्त्रालयबाट विभाजन भएको पशुपन्छी विकास मन्त्रालय कृषि विकास मन्त्रालय कै पाचौं तल्लामा रहेको छ । विहीबार पाचौं तल्लामा नै रहेको पशु चिकित्सक सुलेखा शर्माको ल्यापटप चोरी भएको खुल्न आएको छ । कार्यकक्षमा नै रहेकी डा. सुलेखा शर्मा आफ्नो कार्यकक्षबाट फाइल सदर गराउन गएको १० मिनेट भित्रै फर्कदा ल्यापटप गायब भएको बताइएको छ । कार्यकक्षबाट ल्यापटप चोरी भएपनि पशुपन्छी विकास मन्त्रालय र कृषि विकास मन्त्रालयमा हल्लीखल्ली मच्चिएको थियो । ल्यापटप चोरी र मन्त्रालयको सुरक्षाको विषयमा सो मन्त्रालयका प्रवक्ता श्यामप्रसाद पौडेलसंग जानकारी लिन खोज्दा उनको मोवाइ स्वीच अफ थियो । पशुपन्छी विकास मन्त्रालयभित्रैबाट पशु चिकित्सक शर्माको ल्यापटप चोरी भयो वा हरायो भन्दा पनि यस अधि सोही मन्त्रालयबाट कसैले चासो नदिएका कति वस्तुहरू हराए वा गायब भए होलान् खोजीको विषय बनेको छ ।

“माटोको उर्वराशक्ति बढाऔं कृषि उत्पादनको बृद्धि गरौं ।”
गुणस्तरीय साल्ट ट्रेडिङ्ग युरिया मल प्रयोग गरौं ।

युरिया

नाईट्रोजन ४६%

नेपाल सरकारद्वारा अनुदानित मल

साल्ट ट्रेडिङ्ग कर्पोरेशन लिमिटेड

कालिमाटी, काठमाडौं
फोन : ४२७१०१४
इमेल : trade@stnepal.com

कृषि अनुदानको रकममा विदेश, अख्तियार लिन थाल्यो चासो

काठमाडौं। कृषि विकास मन्त्रालय मातहतमा रहेको कृषि तथा खाद्य सुरक्षा आयोजनाका प्रमुख तेजबहादुर सुवेदी सहित डेढ दर्जन सरकारी टोली कोरिया पुगेका छन्। पहाडी जिल्लामा खाद्य सुरक्षा तथा पोषणका लागि काम गर्ने भनिएको सो आयोजनाका किसानहरूका लागि आएको रकम देश विदेश घुमेरै सकेका छन्। यो टोली कोरिया जानु केही समयअघि एउटा जम्बो टोली थाईल्याण्ड पुगेर आएको श्रोतले बताएको छ।

कृषि विकास मन्त्रालयका प्रशासन महाशाखाका सहसचिव काशीराज दाहालको नेतृत्वमा कृषि विभागका महानिर्देशक डा. युवकध्वज जिसी, आयोजना निर्देशक तेजप्रसाद सुवेदी कृषि मन्त्री हरिबोल गजुरेलका निजी सचिव रमेश गारागाईलाई समेत बोकेर कोरिया पुगेका हुन्। किसानहरूका लागि अनुदानमा दिनु पर्ने रकममा १४ जनाको टोली ९ दिने भ्रमणका लागि कोरिया पुगेको बताइएको छ। टोलीमा जाने मध्येका कृषि विभागका महानिर्देशक युवकध्वज जिसी कृषि

मन्त्रालयको सवैभन्दा बढी विदेश शयर् गर्ने व्यक्तिका रूपमा चिनिएका छन्। कोरिया जानु केही दिन अघिमात्र उनी फिलिपिन्स पुगेर आएका थिए। विश्व वैकले किसान लागि अनुदान तथा खाद्य सुरक्षा र पोषणका लागि दिएको रकमले सरकारी कर्मचारीहरू हप्ते जसो विदेशीएर करोडौं रूपैयां दुरुपयोग गरि रहेको आरोप लादै आइरहेको छ। जुम्ला, डोल्पा, हुम्ला, कालिकोट, मुगु, जाजरकोट, बजाङ, बैतडी दार्चुला जस्ता खाद्य असुरक्षित भनिएका जिल्लाका लागि बहुदाताहरूको सहयोगमा विश्व वैकले किसानहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराई स्थानीय स्तर मा नै खाद्य उत्पादन बृद्धि गर्नका लागि उपलब्ध गराइएको करोडौं रूपैया यासैगरी भ्रमणबाट नै सकाउने गरेका मन्त्रालय श्रोतले बताएको छ।

आपाढ सकिन लागेपछि अवलोकन भ्रमणका नाममा किसानका नाममा आएको रकममा विदेश भ्रमणमा पुगेको कृषि तथा खाद्य सुरक्षा आयोजनाका सम्बन्धमा अख्तियारले समेत चासो लिएको बताइएको छ। - उमेश भण्डारी

धानखेती भन्दा माछामा १० गुणा बढि आम्दानी

बुटवल। रुपन्देहीको दयानगर गाविसमा नै साढे ५ विघा क्षेत्रफलमा माछा पाल्दै आएका विन्दुलाल श्रेष्ठले केही वर्ष पहिला खेतमा धान खेती गर्दै आएका थिए। केही वर्ष देखि उनले धान खेती मासेर माछा पोखरी निर्माण गरेका छन्। एक सिजनमा मात्रै धान खेती र अन्य समयमा तरकारी खेती गर्दै आएका उनले केही समय ब्रोर्डलर कुखुरा समेत पालेका थिए। अहिले सबै खेतमा माछा पोखरी निर्माण गरी माछा पाल्दै आएका छन्। उनी भन्छन्-धान खेती भन्दा माछाबाट १० गुणा बढि आम्दानी हुने गरेको छ। प्याक्टको सहयोगमा माछाको दाना उत्पादन गर्ने उद्योग समेत स्थापना गर्ने तरखरमा गरेका श्रेष्ठ भन्छन्- छपिया, माछाको लागि विशेष क्षेत्र भएको कारणले पनि यस तर्फ मोडिएको हुं। उच्च क्वालीटिको दाना प्रयोग गर्दा माछाको वृद्धि विकास समेत छिटो हुने भन्दै उनले कमसल प्रकृतिको दाना प्रयोग गर्दा पानी प्रदुशित भएर पनि कहिलेकाही समस्या आउने भन्दै कमसल प्रकृतिको दाना प्रयोग नगर्नसमेत आग्रह गर्दछन्। नया पङ्कसियर जातको माछा पालन गरेका उनले अन्य माछा भन्दा कयौ गुणा छिटो वृद्धि विकास हुने प्रकृतिको जात भएको बताउँछन्। ५४ हजार माछाको भुरा पोखरीमा छोडेका उनले अन्य कार्य जातका विभिन्न माछाहरू समेत पालेका छन्। उनी मात्र होईन, रुपन्देहीको दयानगर गाविस-९ सिद्धवारकी तारा पाण्डेले ३ विघा क्षेत्रफलमा पोखरी निर्माण गरी माछा पाल्दै आएका छन्। तिन विघा क्षेत्रफलमा उनले ६ वटा पोखरी निर्माण भाडामा लिएर सञ्चालन गरेकी छिन् भने २ वटा पोखरी र एउटा ह्याचरी आफ्नै नीजि जग्गामा निर्माण गरेकी छिन्। केही वर्ष पहिला धान खेती गर्ने पोखरीको रूपमा रहेको उनले धान खेती मासेर माछा पोखरी निर्माण गरेकी हुन्।

उनले भनिन्-माछाबाट नै कयौ गुणा आम्दानी हुनु भएको कारण, धान खेती छोडेर यसैमा लागेकी छु। पटक पटक जिल्ला कृषि विकास कार्यालयबाट पनि पुरस्कृत भैसकेकी उनले मिहिनेत गर्ने हो भने राम्रो आम्दानी गर्न सकिने धारणा राख्छिन्। माछा पोखरीको डिलमा तरकारी खेती समेत गर्दै आएका उनले तरकारी खेतीबाट पनि राम्रो आम्दानी गर्दै आएको जानकारी दिईन्। मत्स्य उत्पादक कृषक संघका जिल्ला अध्यक्ष रहेका पुन्यलाल चौधरीले रुपन्देहीमा माछा पाल्ने किसानहरू विस्तारै बढ्दै गएको बताउँछन्। माछाबाट अन्य भन्दा राम्रो आम्दानी भएको कारणले पनि किसानहरू आर्कषित भएको उनको भनाई रहेको छ। उनी भन्छन्-माछापालनको लागि रुपन्देही संभावना बोकेको जिल्ला हो, पछिल्लो समयमा धान खेती मासेर माछा पालन तर्फ किसानहरू आर्कषित हुदै गएका छन्। जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रुपन्देहीका मत्स्य विकास अधिकृत रमेश जैसवालका अनुसार रुपन्देहीमा रुपन्देहीको १ सय ५० हेक्टर क्षेत्रफल माछाको लागि विशेष पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने कार्यक्रम तय गरेर अगाडी बढाएको छ। उनी भन्छन्-माछाको उपभोग गर्ने क्रम पनि

विस्तारै बढ्दै गएको छ, हामी रुपन्देहीले माछाको आयात विस्तारित गर्ने गरी अभियान अगाडी बढाएको छौ।

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रुपन्देहीका बरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत भोजराज सापकोटाका अनुसार रुपन्देही जिल्लामा कुल जलाशय क्षेत्रफल ९ सय ३५ हेक्टर रहेकोमा पोखरी जलाशय क्षेत्रफल ८ सय ९ हेक्टर मा किसानहरूले माछा पालन गर्दै आएका छन्। रुपन्देहीमा प्राकृतिक घोल/ताल जलाशय क्षेत्रफल १ सय २६ हेक्टर रहेको छ भने जिल्लामा २ हजार १ सय ४ ले किसानले व्यवसायीक रूपमा माछा पाल्दै आएका छन्। रुपन्देहीमा कुल पोखरी

संख्या ३ हजार ७ सय ८० वटा रहेको जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको तथ्यांकमा उल्लेख छ। यद्यपी पछिल्लो समयमा भने केही संख्या बढेको छ। वार्षिक रूपमा ४ हजार २ सय ५ मेट्रिक टन माछा उत्पादन हुदै आएको जिल्लाको उत्पादकत्व ४.८७ मेट्रिक टन प्रति हेक्टर रहेको छ। जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रुपन्देहीका प्रमुख बरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत भोजराज सापकोटा भन्छन्-रुपन्देही जिल्ला खाने माछा र मत्स्य बीज उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनेको छ। जिल्लामा प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष माछा खपत ४.७५ किलोग्राम हुदै आएको जनाइएको छ। रुपन्देही जिल्लामा मत्स्यपालनको संस्थागत र नीजि गरी दुई प्रकृतिले माछाको व्यवसायीकरण हुदै गएको छ। जसको लागि जिल्लामा एक वटा मत्स्य व्यवसायी संघ समेत गठन गरिएको छ भने एउटा मत्स्य सहकारी संस्था समेत दर्ता गरी आफ्नो काम किसानहरूले अगाडी बढाइरहेका छन्। यसको अलवा किसानहरूले ५७ वटा मत्स्य पालक कृषक समुह समेत गठन गरि व्यवसायीक रूपमा माछा पाल्दै आएका छन्। माछाको भुरा उत्पादनको लागि समेत रुपन्देहीमा ७ वटा स्रोत केन्द्र (मत्स्य ह्याचरी)स्थापना भएका छन्। जसमा एउटा सरकारी क्षेत्रबाट सञ्चालित छ भने ६ वटा निजी स्तरबाट सञ्चालित छन्। जिल्लामा मत्स्य नर्सरीहरू १६ वटा रहेको जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले जनाएको छ। पछिल्लो समयमा ताजा माछा स्वादिलो हुनेभएकोले जिल्लामा जिउदो माछा पसल समेत सञ्चालन हुने क्रम बढ्दै गएको छ। उपभोक्ताहरूको रोजाईमा ताजा जिउदो माछा पर्ने भएको कारणले पनि व्यवसायीहरूले यसतर्फ आफ्नो लगानी बढाउदै गएका छन्। जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा आधिकारिक रूपमा दर्ता भएर रुपन्देहीमा १५ वटा जिउदो माछा पसल सञ्चालनमा आएका छन्। - कृष्ण खनाल

जुनारमा रोगकिरा लागेपछि सिन्धुलीका किसान चिन्तामा

सिन्धुली। जुनारको राजधानीका रूपमा चिनिएको सिन्धुली जिल्लाका किसानहरूले व्यवसायिक रूपमा लगाएको जुनारमा रोगकिराको सङ्क्रमण देखिएपछि किसान चिन्तामा परेका छन्। जुनारमा रोगकिराको सङ्क्रमण देखिएपछि जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले बेलैमा बगैचाको व्यवस्थापन गर्न आग्रह गरेको छ। वित्तमा दुई वर्षदेखि जुनारमा रोग देखिएपछि कार्यालयले किसानलाई यस्तो आग्रह गरेको हो। बेलैमा रोकथामको उपाय गरे फलमा सङ्क्रमण नहुने भएकाले बगैचाको रेखदेख र व्यवस्थापन गर्न किसानलाई आवश्यक परामर्श र बगैचा व्यवस्थापनमा चाहिने आवश्यक सामग्री निःशुल्क वितरण गरेको कार्यालयले जनाएको छ।

'मिनाकश' नामको किराले माटोमुनी फूल पार्ने र त्यसबाट लार्भा उत्पादन भई फल कृहाउने गरेको छ। लार्भा विकसित भई वयस्क अवस्थामा आएपछि यसले जुनार फलमा किरा पार्छ। कार्यालयले मिनाकश जातको किरा मार्ने अभियान जारी राखेको छ। जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले जारी राखेको किरा मार्ने अभियानले किसानहरूलाई केही राहत मिलेको भएपनि अभियान नियमित नगरे किसानहरूले जुनारखेतीबाट नै विस्तारित हुने अवस्था नआउला भन्न सकिन्।

पशु उपचारका लागि विद्यालय धाउँदै बर्दिवासका किसान

बर्दिवास-महोत्तरीको बर्दिवास नगरपालिका ४ गौरीडाडामा रहेको जनता माध्यमिक विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा अन्तर्गत पशु विज्ञान विषयको पढाई सुरुभएपछि स्थानीय पशुपालक किसानहरू प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित भएका छन्। बर्दिवास-महोत्तरीको बर्दिवास नगरपालिका ४ गौरीडाडामा रहेको जनता माध्यमिक विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा अन्तर्गत पशु विज्ञान विषयको पढाई सुरुभएपछि स्थानीय पशुपालक किसानहरू प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित भएका छन्। गाईबस्तु विरामी भएमा स्थानिय किसानहरू विद्यालयमा पढाउने पशु चिकित्सकहरूसंग सरसल्लाह लिन र पशुहरूको उपचार गराउन विद्यालयमै पुग्ने गरेका छन्।

विद्यालयमा चार जना पशु चिकित्सक छन्। उनीहरूले कक्षा ९ र १० मा पशु विज्ञान विषय पढाइ रहेका छन्। विद्यार्थीहरूलाई पढाउनुको साथै गाउलेहरूलाई सेवा पनि दिइरहेका छन्। विद्यार्थीहरूलाई शिक्षकहरूले विषयगत ज्ञान दिएर विद्यालय प्राङ्गणमा प्रायोगात्मक कक्षा पनि संचालन गर्दै आएका छन्। गौरीडाडाका स्थानीयहरूले पालेका पशुहरूमा कुनै समस्या देखापरे किसानहरूले समस्या लिएर विद्यालयमै जाने गरेका छन्।

शिक्षकले पशु के कारणले विरामी भएको बारे किसानको समस्या बुझेर त्यस समस्याका बारेमा विद्यार्थीहरूलाई जानकारी गराउदै आवश्यक औषधी सल्लाह दिने गरेका छन्। जसले गर्दा विद्यार्थीहरू प्रयोगात्मक कक्षाबाट

गुणस्तरीय सिकाई सिक्किरहेका हुन्। किताबी ज्ञानमा सिमित रहेको हाम्रो पढाईको परम्परा यस विद्यालयका शिक्षकले बहिस्कार गर्दै किताबी ज्ञानलाई प्रयोगात्मक सिकाईमा आधारित जीवन उपयोगी प्राविधिक शिक्षा प्रदान गरेपछि अभिभावकहरू पनि दंग छन्। गाईबस्तु विरामी भएमा स्थानिय किसानहरू विद्यालयमा पढाउने पशु चिकित्सकहरूसंग सरसल्लाह लिन र पशुहरूको उपचार गराउन विद्यालयमै पुग्ने गरेका छन्। विद्यालयमा चार जना पशु चिकित्सक छन्। उनीहरूले कक्षा ९ र १० मा पशु विज्ञान विषय पढाइ रहेका छन्। विद्यार्थीहरूलाई पढाउनुको साथै गाउँलेहरूलाई सेवा पनि दिइरहेका छन्।

विद्यार्थीहरूलाई शिक्षकहरूले विषयगत ज्ञान दिएर विद्यालय प्राङ्गणमा प्रयोगात्मक कक्षा पनि संचालन गर्दै आएका छन्। गौरीडाडाका स्थानीयहरूले पालेका पशुहरूमा कुनै समस्या देखापरे किसानहरूले समस्या लिएर विद्यालयमै जाने गरेका छन्। शिक्षकले पशु के कारणले विरामी भएको बारे किसानको समस्या बुझेर त्यस समस्याका बारेमा विद्यार्थीहरूलाई जानकारी गराउदै आवश्यक औषधी सल्लाह दिने गरेका छन्। जसले गर्दा विद्यार्थीहरू प्रयोगात्मक कक्षाबाट गुणस्तरीय सिकाई सिक्किरहेका हुन्। किताबी ज्ञानमा सिमित रहेको हाम्रो पढाईको परम्परा यस विद्यालयका शिक्षकले बहिस्कार गर्दै किताबी ज्ञानलाई प्रयोगात्मक सिकाईका आधारित जीवन उपयोगी प्राविधिक शिक्षा प्रदान गरेपछि अभिभावकहरू पनि दंग छन्।

माटो स्वस्थताको लागि प्रांगारिक मल

हरेक जिल्लामा रु.१० अनुदानमा प्रांगारिक मल उपलब्ध छ। अनुदानित मलको प्रयोग गरी अनुदानको सदुपयोग गरौं, माटोको स्वास्थ्य सुधार गरौं।

माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय
हरिहरभवन, ललितपुर

लोक सेवा आयोगको अग्रगामी सोच,
आधुनिक परीक्षण प्रविधिको प्रयोगबाट
योग्यतम व्यक्तिको छनौट।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

China's appetite for pork is the driving force in the global market

Brett Stuart, a founding partner at Colorado-based Global AgriTrends, reviewed the global market trends shaping demand for pork and other animal proteins during a June 9 presentation at the World Pork Expo in Des Moines, Iowa. The biggest story in pork right now is China. Consumers are paying historically high prices for pork, and producers, earning \$160 in profit a head, are taking advantage of cheap and plentiful feed to raise as many pigs as possible. Stuart said the biggest question is how long this trend will last.

A red hot market

Stuart said what's going on in China is "incredible." Producers are earning record profits, consumers are paying record prices, and over the summer demand is projected to grow even more.

An estimated 2 million sows were slaughtered in 2015 to meet demand for pork, but the supply is still limited according to the high prices consumers are paying. Stuart said there is no way to determine the inventory of pigs in China, but it is possible to estimate consumption.

Currently, the Chinese are consuming more than 6,000 metric tons of pork every hour and are projected to eat as much as 53.5 million metric tons of pork in 2016. China is looking to import what it can to match demand. Stuart projects about 1.3 million metric tons of imports in 2016.

"Half the pigs in the world live in China, so when you have an inventory shift in a market that big it drastically changes the global market," Stuart said.

United States pork producers are constrained in what they can ship to China due to import restrictions barring U.S. pigs fed ractopamine, a feed additive that promotes leanness, from entering the market. Stuart said about 25 to 30 percent of U.S. hogs are suitable for export to China.

The European Union, which totally bans ractopamine use, is coping with an excess of pork due to Russia's food import ban, and it is exporting as much

as it can to China. Stuart said European producers reported they are totally sold out due to Chinese demand. Canada, which allows ractopamine use, is growing its exports to China, too. Stuart said Canadian exports to China have risen from less than 5,000 metric tons in January 2015 to more than 20,000 metric tons in April 2016.

How Chinese pork producers will adjust

High demand for pork and a low price of corn in the coming years point to Chinese pork producers expanding as quickly as possible. Stuart said the Chinese government's environmental restrictions may throttle growth somewhat, but with profits as high as they are and demand not stopping anytime soon it's clear pork producers will find a way forward.

A major factor driving this growth is the low price of corn in China. The Chinese government discovered it had a 250 million ton surplus of corn and a large crop about to be harvested. Because of this, in March, the government announced prices would drop 22 percent, to \$7 a bushel from \$9 a bushel. It will likely take five years to work through the surplus.

There are between 70 million and 80 million hog farmers, Stuart said. Most operations are small and only active when the market is profitable. Times are good now, but if expansion occurs fast enough — and pork farmers put enough pigs on the market to meet demand — prices will drop and the same farmers will feel the pinch.

Bull and bear trends for the Chinese, international pork markets

Stuart said times are good for pork farmers and importers in China, but the trend will not last forever. When comparing prices paid for hogs in the U.S., E.U. and China, the Chinese market experienced a boom and bust cycle since 2009. In 2010, the global price paid for a hog carcass was almost the same. Between July 2010, the Chinese price took off — peaking in July 2011 — but the price sagged back to near equivalent with the U.S. and

E.U. by the middle of 2014. Once again, hog prices have taken off in China, but Stuart projects the market will fall again.

One indicator displaying the strength of the Chinese pork market is demand before and after the Chinese New Year. Typically, the price falls sharply — by 25 to 30 percent — after the January and February holiday season, but in 2016, prices are staying strong. Stuart said its likely prices will keep surging through 2016, and observers should monitor demand before and after the 2017 holiday closely.

If production expands enough, possibly by the middle of 2017, it will send prices downward and have international repercussions, especially for countries becoming dependent on the Chinese market like E.U. member nations and Canada. Stuart said there's a risk of over production in animal agriculture, and producers should ask themselves why that's happening.

"We're in a spot where the whole world is expanding production — China's expanding, Europe is expanding, [the U.S.] is expanding — that should give us a little bit of a red flag," Stuart said. "Why are we expanding? Are we expanding because Americans want more pork, and we don't have enough? I haven't gotten anyone to agree with that statement yet.

"We're expanding because there are new plants, and we need to ramp up production to fill these plants. That may not be the best reason to expand."

Stuart said the U.S. dairy industry recently experienced a similar rush to expand production in order to fill new plants to meet high global demand. Production grew, demand fell and the industry is now "in shambles," he said, due to putting the perceived need for more animals ahead of the consumer's actual demand. Although there are some hard times possibly ahead, Stuart concluded that in the long run animal agriculture, and the pork industry, will shine due to the growing global population and rising middle class

India should embrace GM foods, says American scientist

NEW DELHI: As India grapples with whether to introduce the first genetically modified food crop in the form of

genetically modified mustard into the farmer's fields or not, a top American genetic engineer and an advisor to the Indian

government weighs in on India's capabilities as an emerging biotech giant.

Inder Verma, who works at the famous Salk Institute for Biological Sciences in California and is a pioneer in gene therapy and cancer research, believes GM mustard is good for India as it may reduce the edible oil import bill and is also excited by the fact that an Indian company has developed a vaccine against the Zika virus.

Verma is currently the editor of the noted American science journal "The Proceedings of the National Academy of Sciences (PNAS)."

Thai rice meets the standard of the World Health Organisation

Thailand : Prime Minister and Defense Minister Yingluck Shinawatra says that Thai rice meets the standard of the World Health Organisation (WHO). She welcomes concerned parties to test packed Thai rice.

Yingluck insisted on Wednesday that tests by agencies under the Thai Ministry of Public Health also meet the standard of the Food and Agriculture Organisation (FAO) of the United Nations.

In response to complaints about residue on packed Thai rice, Yingluck told journalists that she has asked the Foundation for Consumers to coordinate its tests with the Ministry of Public Health to ensure standard accountable tests.

The prime minister also urged that concerned parties not to make assumption that the problem happened to all Thai rice, as it could affect Thailand's rice exports and farmers' incomes and people stop further distributing any confusing information.

Public Health Minister Dr. Pradit Sintawanarong has ordered the Food and Drug Administration (FDA) to continue conducting more random tests on rice and upholding highest standards of service.

The Health Minister encouraged people to send requests for such tests to the FDA and the Department of Medical Science, while, in the long run, he will order the FDA to impose the Good Manufacturing Practice (GMP) standard on packed rice within five months.

Source : Agency

कृषि यान्त्रिकरण : अनुदानका नाममा कमिशन

काठमाडौं । कृषि विकास मन्त्रालयले कृषि उत्पादन बृद्धि गर्न तथा उत्पादन लागत घटाउने उद्देश्यका साथ विगतका केही वर्षदेखि कृषि यान्त्रिकरणमा समेत जोड दिँदै आईरहेको छ । कृषिमा यान्त्रिकरणलाई जोड दिँदै किसानहरूलाई कृषि यन्त्र प्रयोग गरी उत्पादन लागत मूल्य घटाउने

जसका कारण किसानहरूले ५० प्रतिशत अनुदानको आशामा ठगिने गरेका छन् ।

अझ चाख लाग्दो कुरा त के हो भने कृषि यान्त्रिकरणका नाममा किसानलाई अनुदानमा उपलब्ध गराइएको यस्ता मेशिनहरूबाट पाटपूर्जा समेत धेरैसमय काम नलाग्ने प्रयोग गरिने

सकिने प्रचार पनि कृषि विकास मन्त्रालयले नगरेको होइन ।

कृषि क्षेत्रमा कृषि यन्त्रलाई जोड दिनका लागि कृषि विकास मन्त्रालय, कृषि विभाग मातहतमा रहेको कृषि इन्जिनियरिङ्ग निर्देशनालयको आयोजनामा केही समय अगाडि मात्र दोस्रो कृषि यान्त्रिकरण प्रदर्शनी समेत सम्पन्न गरिसकेको छ । जसले किसानहरूलाई कृषि यन्त्र प्रयोग बढाउन उत्प्रेरित गर्ने समेत रहेको थियो । कृषि क्षेत्रको विकासका लागि कृषि यन्त्रको महत्व वारेमा किसानहरूलाई जानकारी गराउंदै कृषि यन्त्र प्रयोगमा प्रोत्साहन गर्न पावर टिलर, मिनी टिलर जस्ता यन्त्रमा सरकारले ५० प्रतिशत अनुदान समेत दिने गर्दै आएको देखिन्छ ।

तर किसानहरूलाई दिइने अनुदान नाममात्रको अनुदान भएको कतिपय कृषि विज्ञहरूले नै आरोप लगाउंदै आईरहेका छन् । किसानहरूलाई उपलब्ध गराइने अनुदानको मिनी टिलर तथा पावर टिलरको मूल्यांकन अत्यधिक गर्ने गरिएको तथ्य फेला परेको कृषि यान्त्रिकरणमा काम गर्दै आईरहेका एक कृषि विज्ञले कृषिलाई बताए । उनका अनुसार किसानहरूलाई जिल्ला कृषि विकास कार्यालय मार्फत उपलब्ध गराइँदै आईरहेको पावर टिलरहरू बजार मूल्य भन्दा १५ हजारसम्म बढी मूल्यांकन गरिने गरिएको छ ।

जिल्ला कृषि विकास कार्यालयहरूले यस्ता सामग्री विक्री गर्ने केही कम्पनीसंगको मिलेमतोमा प्रति पावर टिलर २० हजारसम्म कमिशन लिने गरेका छन् ।

जिल्ला कृषि विकास कार्यालयहरूलाई पावर टिलर तथा मिनि टिलर उपलब्ध गराउने त्यस्ता कम्पनीले पनि किसानहरूका लागि भन्दा पनि कमसल पाटपूर्जा प्रयोग गरी कमिशन बढी दिने गरेका देखिन्छन् । प्रति पालर टिलरमा नै २० हजारसम्म कमिशन बुझाउनु पर्ने भएकाले गुणस्तरीय सामान आफूहरूले उपलब्ध गराउन नसक्ने एक विक्रेताले बताए । उनी भन्छन् हामी त व्यापारी हो फाइदामा काम गर्नु पर्ने हुन्छ । धेरै कमिशन दिँदा फाइदा नहुने भएपछि कमसल पाटपूर्जा प्रयोग गरेर भएपनि प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा काम गरिरहेका छौं ।

हुन पनि कृषि क्षेत्रमा पछिल्लो समयमा अनुदानका रकम दुरुपयोग हुने गरेको घटना नयाँ हुँदै होइन तर यस्ता मेशिनरी सामानहरू अनुदानमा उपलब्ध गराउने नाममा किसानका खेत डम्पिङ्ग साईटका रूपमा प्रयोग हुने खतरा बढ्दै गईरहेको छ । कृषि यान्त्रिकरणका नाममा अहिले अनुदानमा उपलब्ध गराइएका पावर टिलर तथा मिनी टिलरमा हुने गरेको अनियमितता रोक्न कृषि विकास मन्त्रालयले सक्ला ?

थारु समुदायका महिला कृषिमा आकर्षित

नेपालगन्ज । बाँकेका थारु समुदायका अधिकांश महिला तरकारीखेती र पशुपालन व्यवसायमा संलग्न भएको पाइन्छ । कृषिसँग सम्बन्धित विभिन्न तालिम र वीउबिजन तथा सिंचाइ सुविधा पाएपछि उनीहरू तरकारी खेतीतर्फ आकर्षित हुन थालेका हुन् । बैजापुर, वनकटवा, कोहलपुर, विनौना, कचनापुर, फत्तेपुर क्षेत्रका अधिकांश थारु महिला व्यक्तिगत तथा समूहमा तरकारीखेती गर्न थालेका छन् ।

किरण स्वयम् सहायता समूहका अध्यक्ष चैनकुमारी थारुका अनुसार, जीवन परियोजनाअन्तर्गत बेस संस्थाले व्यावसायिक तरकारी खेतीसम्बन्धी तालिम, वीउबिजन र सिंचाइका लागि निःशुल्क बोरिङ उपलब्ध गराएको छ । उनीहरू समूह बनाएर तरकारीखेती र पशुपालनमा आकर्षित हुँदै गएका छन् । परियोजनाले अहिलेसम्म बैजापुर, वनकटवा र साविकको रभेना गाविसमा २६ वटा बोरिङ जडान गरेको छ । परियोजनाअन्तर्गत सिंचाइका लागि रु एक लाखदेखि रु एक लाख ८० हजार मूल्य बराबरको बोरिङ उपलब्ध गराएको छ ।

पशुजन्य उत्पादनको लागत घटाउन घाँसखेती

म्याग्दी । किसानले पशुजन्य उत्पादनको लागत घटाउन घाँसखेती गर्न थालेका छन् । व्यावसायिक रूपमा गाईभैसी र बाख्रापालन गरेका किसान घाँसखेतीतर्फ आकर्षित भएका हुन् । हिउदे, बर्खे भूडाघास, डालेघास र बहुवर्षे घासखेती विस्तार भएको छ । घाँसबाट आहार आपूर्ति गराउंदा पशुजन्य उत्पादनको लागत घटाउन सकिने पशु विज्ञहरूको भनाई रहेको छ । दानाको खपत कम गरी घाँसको आहार आपूर्ति गराउन सकेमा मासु, दूध लगायत पशुजन्य उत्पादनको लागत घट्ने र किसानलाई फाइदा उनीहरू बताउछन् । नेपियर, मलाटो, सेटेरिया, राईखन्यु, इपिलइपील, बडहर, टांकी, किम्बू, निमारोलगायत प्रजातीका घाँस व्यावसायिक पशुपालकका लागि उपयोगी देखिएको छ ।

यसैगरी केही किसानले जैघाँसको पनि खेती गरेका छन् । दानामा आधारित आहारलाई कटौती गरी घाँसमा आधारित आहारलाई प्रवर्द्धन गर्न जिल्ला पशुसेवा कार्यालय, भू-संरक्षण कार्यालय, वन कार्यालयलगायत विभिन्न सङ्घ संस्थाले निःशुल्क विरुवा उपलब्ध गराउंदै आएका छन् ।

उत्पादन लागत घटाउन र पशुजन्य उत्पादनको गुणस्तर वृद्धिका लागि घाँसखेती विस्तारलाई जोड दिएको जिल्ला पशुसेवा कार्यालयका प्रमुख वरिष्ठ पशु चिकित्सक दयाराम चापागाइले बताए । पशुसेवा कार्यालयले निःशुल्क रूपमा घाँसका विरुवा वितरण गर्न सुरु गरेको छ । यस वर्ष करिब ६० हजार घाँसका विरुवा वितरण गरिने बताइएको छ ।

किसान आधुनिक कृषितर्फ

वैतडी । वैतडीका किसान आधुनिक कृषि प्रविधितर्फ आकर्षित भएका छन् । वासुलिङ्ग-२ मा रहेको प्रगतिशील कृषक समूहका किसान आधुनिक कृषि प्रविधितर्फ आकर्षित भएका हुन् । वैतडीमा सञ्चालनमा रहेको विभिन्न सहयोगमा उनीहरू आधुनिक कृषि प्रविधितर्फ आकर्षित भएका हुन् । तरकारी खेती, मकै खेती तथा मुसुरो खेतीमा नयाँ प्रविधि सुरुवात गरिएको प्रगतिशील कृषक समूहका अध्यक्ष मोहन विष्टले बताए । उनले भने, “अहिले मकै खेतीमा पनि नयाँ प्रविधि अपनाएका छौं ।” हाल तरकारी खेतीमा प्लास्टिक मल्टिचड प्रविधि, थोपा सिंचाइ प्रविधिका माध्यमबाट तरकारी खेती सुरु गरिएको छ । “नयाँ प्रविधिबाट किसानहरूलाई धेरै फाइदा भएको छ ।”

कृषकलाई जानकारी तथा सूचना

सम्भव छ, कृषि क्रान्ति हाम्रै पालामा !

युवा कृषि उद्यम सम्मेलन २०७३

कृषिका समस्या, युवा कृषकले भेलेका चुनौतिसँगै अवसर तथा समाधानका विषयमा खुलेर बहस गरौं । कृषकका आवाज सुन्नु, बुझ्नु र जान्नका लागि प्रथम पटक युवा कृषि उद्यम सम्मेलन २०७३ को आयोजना गरिँदछ । सम्मेलनमा देशरभरीबाट २००

जना युवा कृषक तथा उद्यमीको सहभागिता रहनेछ ।

आउनुहोस्, तपाईं पनि सहभागी बन्नुहोस् र कृषि क्रान्ति अभियानसंग जोडिनुहोस् ।

सम्मेलन तालिका

मिति: २०७३ असार २० र २१ गते

स्थान: कृषि अडिटोरियम हल,

कृषि विभाग, हरिहरभवनल, ललितपुर

सम्पर्क

फोर एच नेपाल, अनामनगर,

काठमाडौं ।

सम्पर्क: ९८६०९७९४८२

समय: उद्घाटन २० गते बिहान ९ बजे

कृषि उत्पादन बृद्धि गर्नका लागि सदैव प्रयोग गर्नुहोस् लुम्बिको भोल मल

All Nepalese Tea & Coffee Center, Kupondol, Phone: 5535457, 5548201

Shalom थोपा सिंचाइ

अन्तर्राष्ट्रिय उत्पादनभन्दा कम छैन हवाईट हिमालयका उत्पादनहरू

तिलक शर्मा
प्रबन्ध निर्देशक
हवाईट हिमालयन इंजिनियरिङ

○ हवाईट हिमालयन इंजिनियरिङ के गर्दछ ?

हवाईट हिमालयन विशेष गरेर नेपालमै डेरी, बेभरेज, ब्रुअरी, फर्मास्युटिकल्स लगायतका औद्योगिक सामग्रीहरू उत्पादन गर्ने गर्दछौं। यसको लागि नेपाललाई कृषि क्षेत्रमा व्यवसायिकरण गरौं भनेर स्थापना भएको एउटा इंजिनियरिंग कम्पनी हो।

○ तर आमनागरिकले त त्यति सहज नै बुझ्छन् ?

हामीले लक्षित गरेको क्षेत्र भनेको डेरी क्षेत्र हो। डेरी क्षेत्रका लागि आवश्यक सामग्री उत्पादन गर्ने कम्पनीका रूपमा हामीलाई बुझ्नु पर्दछ। हामी दुग्ध चिस्यान केन्द्र, डेरी प्रोसेसिंग प्लान्टहरूको डिजाइन डेभलपमेन्ट गर्दै आएका छौं। अहिले हामीले व्यापारिक किचन सामग्री बनाउादै आएका छौं र कोल्डस्टोरको क्षेत्रमा पनि हामीले काम गर्दै आएका छौं।

○ नेपालका उद्योग धरासायी भएको अवस्थामा हवाईट हिमालयन इंजिनियरिङको अवस्था के छ ?

मुख्यतया हाम्रो उत्पादनहरू दुग्ध क्षेत्रसँग सम्बन्धित भएको कारणले गर्दा नेपाल सरकारले पनि यान्त्रिकरणमा जोड दिईरहेको छ। साथै युवाहरू पनि पशुपालन एवं दुग्ध क्षेत्रमा लाग्न थालेकाले अहिलेको समग्र अवस्था राम्रो नभएपनि कृषि क्षेत्रको विकासका लागि एउटा अवसरका रूपमा लिएका छौं।

○ हवाईट हिमालयनले उत्पादन गरेका सामग्री कतिको विक्री भईरहेको छ ?

पक्कै पनि हामीले उत्पादन गरेका कृषि सामग्रीहरूको बजारले राम्रै स्थान ओगटेको छ। कृषिको व्यवसायिकरणका लागि सरकार पनि लागिरहेको कारणले पनि यान्त्रिकीकरणको महत्व बढ्दै गएकोले सन्तुष्ट हुने अवस्था छ। हामीले शुरु देखिनै गुणस्तर उत्पादनलाई जोड दिईरहेका छौं। गुणस्तरीय सामग्री उत्पादन हुन्जेल उद्योग बन्द गर्नु पर्ने अवस्था आउंदैन। हामी गुणस्तरीय उत्पादनमा कन्सेन्स हुँदै गयौं। उत्पादन पनि ठूलो मात्रामा गरिरहेका छौं। हाम्रो उत्पादन सबैमा एक वर्षको वारेन्टी दिन्छौं। सर्भिस ठूलो सञ्जालबाट काम गरिरहेका छौं। उत्पादन र क्वालिटीमा इन्डिया र चाईनासँग पनि प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने प्रविधि हामीसँग छ। त्यो कारणले पनि अरु भन्दा हामी चलन सफल भएका छौं।

○ तपाईंहरूको सेवाको पहुँच कहाँसम्म छ त ?

हवाईट हिमालयन ग्रुपको मुख्य कार्यालय भरतपुरको गोन्द्रांगबाट हामीले सेवा प्रवाह गरिरहेका छौं। त्यसका साथै काठमाडौं, पोखरा वुटवल र विराटनगरबाट पनि अहिले सेवा दिईरहेका छौं। प्रत्यक्ष पहुँचका लागि हामी अन्य विभिन्न जिल्लामा पनि आफ्ना डिलरहरू पुऱ्याउने लक्ष्य लिएका छौं।

○ विदेशी उत्पादनसँग कसरी प्रतिस्पर्धा गर्नु हुन्छ ?

विदेशी सामानसँग प्रतिस्पर्धा गर्न हामी तयार छौं। कुनै विदेशी कम्पनी भन्दा हामी कम छैनौं।

अन्तर्राष्ट्रिय उत्पादन भन्दा राम्रो नै छ। हामीले उत्पादन गर्ने सामग्रीका कच्चापदार्थ ल्याउनका लागि अत्यधिक भन्सार तिर्नु पर्ने हुन्छ। कच्चा पदार्थ ल्याउंदा भारत तथा चीनबाट ल्याउंदा ४३ प्रतिशत कर तिर्नु पर्दछ। तर त्यहीबाट मेसिन ल्याउंदा भने १ प्रतिशत मात्रै भन्सार छ। त्यसले गर्दा प्रतिस्पर्धा गर्नका लागि कठिनाई पक्कै पनि छ। तर पनि नेपाली उत्पादन भएकाले हामी प्रतिस्पर्धा गर्नबाट डराउंदैनौं।

○ समस्या भन्सार नै हो की अन्य ? सबैभन्दा ठूलो समस्या भन्सार नै हो। एउटा कम्प्लेट सामान ल्यादा १ प्रतिशत लाग्ने हुन्छ, कच्चापदार्थ ल्याउंदा ३० देखि ५० प्रतिशत सम्म लाग्छ। त्यसले प्रतिस्पर्धा गर्न पनि समस्या छ।

○ यसमा सरकारको भूमिका चाहिँ के हुनुपर्ला ?

सरकारले नेपाली उत्पादनलाई स्वावलम्बी बनाउनुभन्दा पनि विदेशबाट सामान ल्याउने कमिसन खाएर, सरकारी टेन्डरमा पनि इन्डेन पार्टीहरूसँग पनि हामीले कम्पिटसन गर्न नसक्ने अवस्थामा छौं, कच्चा पदार्थ र मेसिनको भन्सारमा ठूलो अन्तर छ। त्यो कारणले पनि प्रतिस्पर्धा गर्न नसक्ने अवस्था छ। यो कुरामा सरकारले ध्यान दिनुपर्छ।

○ तपाईंले कृषि र उद्योगलाई कसरी जोड्नुहुन्छ ?

सबैभन्दा पहिला दूधलाई जोडेको छु। मान्छेको दैनिक जीवन यापनमा दूधको महत्व आवश्यकताका वारेमा भनिराख्नुपर्ने कुरा होईन। तर

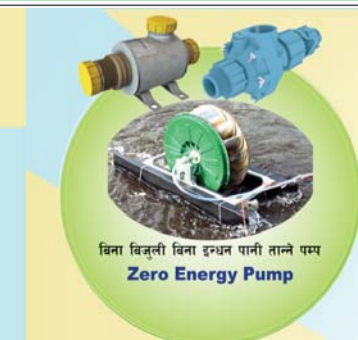
त्यसकै उत्पादन बजारीकरण हुन सकेको छैन। दुग्ध पदार्थको उत्पादन र खपत बढिरहेको छ। चाहनाहरू फरक हुँदै आएको छ। त्यो कारणले पनि दूध र दुग्धजन्य उपयोग पनि अत्यधिक बढ्दो छ। त्यसले गर्दा पनि उपभोक्ताको चाहना पनि फरक हुन्छ। त्यसैले पनि यो दुई कुरा जोडिएर आउँछ।

○ नेपालमा उद्योग व्यवसायको विकासका किन हुन नसकेको होला ?

सरकारले हाम्रो जस्तो उद्योगका लागि केही पनि काम गरेको छैन। जस्तो उदाहरणको रूपमा किसानलाई डेरी उपकरणमा भ्याट उपकरण छुट छ भन्छौं। तर चितवनमा डेरी उपकरण उत्पादन गर्ने हामी जस्ता कम्पनीलाई एउटा सामान्य उद्योगको रूपमा माया गर्न सकेको छैन। सरकारले मुखले ठिक्क पारेको जस्तो देखिन्छ तर व्यवहारमा केही गरेको जस्तो लाग्दैन। नेपाली उद्योगहरूलाई भन्सारले पिरोल्ने गर्दछ। नेपाली उद्योगहरू फस्टाउने हो भने विदेशी उद्योगले उत्पादन गरेका सामग्री विस्तारै हराउन थाल्छन्। तर सरकारमा बस्नेहरू नेपाली उद्योगहरूलाई बढावा गर्ने काममा भन्दा पनि कमिशनको लोभमा विदेशीहरूकै चक्करमा छन्। जसले गर्दा उद्योगहरू स्थापित हुन सकिरहेका छैनन्।

○ एउटा युवा उद्यमीका नाताले विदेश पलायन भईरहेका युवाहरूलाई कसरी नेपाल नै सदुपयोग गर्न सकिन्छ होला त ? सबैभन्दा पहिलो कुरा सोचाई र

लक्ष्यमा भर पर्ने कुरा हो। पैसा कमाएर व्यापार गर्ने हाईन, पैसा कमाउनलाई व्यापार गर्ने हो। हाम्रो देशमा जागिर खाने मानसिकता धेरै भए। जागिर दिने बातावरण कल्ले बनाउने। जागिर मानसिकताले समस्या छ। सरकारले विदेशीने युवाहरूका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याउनु जरुरी छ। कृषि क्षेत्रमा नै ठूला ठूला उद्योग, फार्महरू सञ्चालन गरेर यही काम गर्ने बातावरण सरकारले बनाउने हो भने युवाहरू विदेशिन्छन् जस्तो मलाई लाग्दैन।

Contact:
Ph:+ 977-01-5538748, 9851066977 Fax: + 977-01-5534428
Email: nafseeds@gmail.com | www.nafseed.com